

5. 3. 10 Fyzika

Časové, obsahové a organizační vymezení

ročník	1.	2.	3.	4.
hodinová dotace	0	0	0	4

Realizuje se vzdělávací obor Fyzika vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP pro gymnázia. Předmět Fyzika ve čtvrtém ročníku je určen především studentům se zájmem o technické a přírodovědné obory a rozšiřuje poznatky a dovednosti dosud získané v předchozích třech ročnících studia. Žák je veden k tomu, aby zejména aplikoval získané vědomosti a dovednosti při řešení náročnějších teoretických i praktických úloh.

Výchovné a vzdělávací strategie - viz kapitola 5.1 pro příslušný předmět

ROČ.	TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, POZNÁMKY
4. oktáva	10.1 Fyzikální veličiny	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjádří vedlejší jednotky pomocí základních ▪ správně převádí násobné a dílčí jednotky ▪ je schopen provést zkoušku správnosti vztahu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ fyzikální veličiny ▪ soustava fyzikálních veličin a jednotek SI 	M – operace s mocninami
	10.2 Kinematika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší komplexní kinematické úlohy ▪ správně se orientuje při klasifikaci pohybu a využívá k řešení vhodný matematický aparát 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rovnoměrné a nerovnoměrné pohyby ▪ průměrná rychlost ▪ složené pohyby 	M – soustavy rovnic
	10.3 Dynamika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skládá a rozkládá síly při řešení úloh ▪ rozlišuje různé odporové síly ▪ využívá 2.Newtonův zákon i pomocí hybnosti ▪ řeší úlohy s využitím zákonů zachování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skládání a rozkládání sil ▪ odporové síly ▪ Newtonovy zákony, hybnost ▪ setrvačné síly 	
	10.4 Mechanická energie, práce, výkon	<ul style="list-style-type: none"> ▪ správně aplikuje zákony zachování pro izolované soustavy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mechanická práce, energie, výkon, účinnost ▪ zákon zachování mechanické energie 	① → P 4.2
	10.5 Gravitační pole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ správně popisuje pohyb těles v centrálním gravitačním poli Země nebo Slunce a určuje parametry tohoto pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ gravitační zákon ▪ tíhová a gravitační síla ▪ pohyb těles v centrálním gravitačním poli 	
	10.6 Mechanika tuhého tělesa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diskutuje podmínky rovnováhy tělesa ▪ vypočte kinetickou energii rotačního pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ momentová věta ▪ rovnovážné polohy tělesa ▪ moment setrvačnosti 	
	10.7 Mechanika kapalin a plynů	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analyzuje chování těles v kapalině ▪ při řešení využívá Archimédův a Pascalův zákon ▪ využívá zákony zachování při proudění kapalin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pascalův, Archimédův zákon ▪ rovnice kontinuity, Bernoulliho rovnice ▪ výtoková rychlost 	
	10.8 Mechanika pružných těles	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledává potřebné údaje v tabulkách ▪ vypočte změny rozměrů při deformacích 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hookův zákon 	
	10.9 Termika a termodynamika, plynné skupenství	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší složitější úlohy s využitím kalorimetrické rovnice ▪ řeší složitější úlohy s využitím stavové rovnice ▪ dopočítá stavové veličiny, vykonanou práci, změnu vnitřní energie a teplo u dějů s plynem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kalorimetrická rovnice ▪ stavová rovnice a děje v ideálním plynu ▪ práce vykonaná plynem ▪ kinetická teorie plynů 	① → P 1.2
	10.10 Struktura kapalin	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí kapilární elevaci a depresi pomocí kapilárního tlaku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ povrchová energie kapalin ▪ kapilární jevy, kapilární tlak 	B – kapilární jevy, výživa rostlin
	10.11 Změny skupenství	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určí absolutní i relativní vlhkost vzduchu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlhkost vzduchu, rosný bod 	
	10.12 Mechanické kmitání, vlnění, zvukové vlnění	<ul style="list-style-type: none"> ▪ užívá goniometrické funkce při výpočtu a grafickém znázornění kmitání a vlnění ▪ kvalitativně i kvantitativně diskutuje změny energií u mechanických oscilátorů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rovnice harmonického pohybu ▪ mechanické oscilátory ▪ Dopplerův jev 	M – goniometrické funkce

10.13 Elektrický náboj a elektrické pole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ určuje intenzitu, potenciál a napětí v el. poli ▪ vypočte výslednou kapacitu spojených kondenzátorů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ elektrický potenciál a napětí ▪ spojování kondenzátorů 	
10.14 Elektrický proud v látkách	<ul style="list-style-type: none"> ▪ diskutuje chování elektronů v kovovém vodiči ▪ řeší příklady el. obvodů ▪ určí množství vyloučené látky při elektrolýze 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ model vedení el. proudu v kovovém vodiči ▪ spojování rezistorů ▪ Faradayovy zákony pro elektrolýzu 	Ch - elektrolýza
10.15 Magnetické pole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvalitativně i kvantitativně popíše chování nabitě částice v magn. poli ▪ odvodí a aplikuje zákon elektromagnetické indukce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ částice s nábojem v magnetickém poli ▪ elektromagnetická indukce ▪ energie magnetického pole 	
10.16 Střídavý proud	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší složené obvody střídavého proudu ▪ vysvětlí a popíše princip usměrňovače a zesilovače 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ složené obvody střídavého proudu ▪ usměrňovač, zesilovač 	
10.17 Elektromagnetické pole a vlnění, záření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ popíše vnik, vlastnosti elmag. vlnění a různé druhy modulace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ přenos informací elektromagnetickým vlněním ▪ modulace ▪ přenos energie zářením, fotometrie ▪ záření černého tělesa ▪ rentgenová strukturní analýza 	① → P 4.2
10.18 Zobrazování optickými soustavami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ popíše části a funkci optických přístrojů ▪ řeší úlohy na úhlové zvětšení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dalekohled, mikroskop 	
10.19 Vlnová optika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje vlnové projevy světla ▪ řeší úlohy na interferenci na tenké vrstvě a difrakci na optické mřížce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ interference na tenké vrstvě ▪ ohyb světla na optické mřížce 	
10.20 Speciální teorie relativity	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjmenuje 2 základní principy STR a důsledky z toho plynoucí ▪ počítá hodnotu relativních veličin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dilatace času, kontrakce délek ▪ skládání rychlostí ▪ vztah mezi energií a hmotností 	ZSV – filosofie – pojmy prostor, čas, relativnost
10.21 Základní poznatky kvantové fyziky	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientuje se ve struktuře mikrosvěta a to i řádově u popisných veličin ▪ početně řeší úlohy na fotoelektrický jev ▪ částicím přiřadí vlnové vlastnosti a charakterizuje vlnovou funkci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ struktura mikrosvěta, vazebná energie ▪ fotoelektrický jev, Comptonův jev ▪ vlnové vlastnosti částic ▪ kvantová mechanika 	① → P 4.2
10.22 Atomová fyzika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvětlí spojitost mezi spektry atomů a jejich kvantovými stavy, u vodíku i početně ▪ popíše Bohrovův model atomu ▪ řeší úlohy na výkon a tlak záření laseru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvantování energie atomů ▪ atom vodíku ▪ periodická soustava prvků ▪ lasery 	Ch – periodická soustava prvků
10.23 Jaderná fyzika, fyzika částic	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řeší jednoduché jaderné reakce a jejich energetickou bilanci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti jader ▪ radioaktivita, využití radionuklidů ▪ jaderné reakce 	① → P 4.2

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvede přehled druhů radioaktivního záření a jejich základní vlastnosti s ohledem na možný kontakt člověka s tímto zářením a možné způsoby ochrany ▪ orientuje se v systému elementárních částí a zná jejich charakteristiky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jaderná energetika ▪ metody výzkumu částic ▪ systém částic, interakce 	
	10.24 Astrofyzika	<ul style="list-style-type: none"> ▪ popíše tělesa ve sluneční soustavě, jejich fyzikální charakteristiky, pohyb, vlastnosti ▪ vyjmenuje charakteristiky, vznik a vývoj hvězd 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sluneční soustava ▪ hvězdy a galaxie 	Z – planety sluneční soustavy